

De lampetkan en de lepel

Fotografie Evy RAES portretteerde de voorbije vijf jaar in heel Vlaanderen interieurs die al decennia nauwelijks veranderden

- ▶ Met een oude analoge camera bezocht Evy Raes tientallen huizen
- ▶ Gaandeweg besepte ze dat ze zocht naar de wereld van haar overgrootmoeder
- ▶ Een tentoonstelling en boek zijn het resultaat

Jozefien VAN HUFFEL

Op een houten bed ligt een deken met bruin bloemmotief. Lampetkan en waskom prijken op de kaptafel, een gehaakt kussen op de stoel aan de andere kant van het bed. Staat en ligt het er al dertig jaar? Veertig?

Het beeld is een van de foto's die Evy Raes maakte in huiskamers, slaapkamers en badkamers, keukens en koterijen. „Stil aan verdwijnen de interieurs waar de tijd bleef stilstaan”, zegt ze. „Aanvankelijk kon ik niet

goed definiëren wat ik precies zocht, maar gaandeweg besepte ik dat alles wat me deed denken aan mijn overgrootmoeder, die ik slechts enkele jaren heb gekend, thuishoorde in de reeks.”

De selectie van interieurs is hoogstpersoonlijk en gevoelsmatig. Raes: „Toch hoeft de kijker niet te weten waarom ik precies die foto nam. Iedereen ziet er immers iets anders in, iedereen herinnert zich eigen anekdotes.”

Raes' werk is momenteel te zien in de tentoonstelling *Kom binnen!* in de Sint-Pietersabdij in Gent. Een ruimere selectie beelden is bovendien uitgegeven in boekvorm. We zien kookplaten met porseleinen deksels, gebloemde tafellakens, versleten emmers en keukenschorten aan een haakje aan de muur. Portretten van een jeugdige koning Boudewijn houden de bewoners in het oog.

Zanger en prozaschrijver Luc De Vos schetst in tien teksten bij evenveel beelden hoe de mensen die de interieurs ooit vormgaven, naar de wereld keken.

De Vos staat bijvoorbeeld stil bij een pollepel, ergens aan een haakje. „In de tijden die voorgoed achter ons liggen, werd keukengerief van ijzer en hout gemaakt, materialen die aanwezig waren en voor de hand lagen. Maar nu had iemand in een fabriek over die kleur nagedacht en gezegd: deze moeten donkerblauw zijn, enkel en alleen omdat mensen dat schoon gaan vinden”, schrijft hij. „Die pollepel, die hoorde er echt bij. En nu was die kapotgegaan. Er werd

„Als je je camera recht wilt houden, blijken veel huizen schots en scheef”

besloten om die weer aaneen te plakken met twee plaklinten, vanonder en van boven aan het handvat. Hij was weer bruikbaar, die pollepel, maar niets zou ooit nog hetzelfde zijn.”

Evy Raes maakte de foto's met een analoog fototoestel. „Ik denk dat het hielp om het vertrouwen van oudere mensen te winnen. Een dergelijk toestel kennen ze beter dan moderne apparaten”, zegt ze. „Bovendien moet je met zo'n toestel de tijd nemen.”

„Omdat ik een zo groot mogelijk deel van de interieurs in beeld wilde brengen, had ik vaak amper plaats om te fotograferen. Ik kroop letterlijk met mijn statief in het allerkleinste hoekje”, vertelt Raes. „Ik wilde mijn toestel ook altijd keurig recht op zetten, maar vaak kon dat gewoon niet. Heel veel huizen lopen blijkbaar schots en scheef.”

Kom binnen! loopt tot en met 1 september in de Sint-Pietersabdij in Gent (Sint-Pietersplein 9), van dinsdag tot zondag van 10 tot 18 uur. • Evy Raes, *Kom binnen!*, Roularta Books, Roeselare, 2013, 132 blz., 29,95 euro.

Broers Steven (links) en Brecht (rechts) Dujardyn hebben al meer dan vijftien jaar samen een smederij. © Ambacht in de Kijker

‘Wat wij maken, zal ons overleven’

West-Vlaamse kunstsmeden Steven en Brecht DUJARDYN winnen *Ambacht in de Kijker 2013*

Nog geen tien waren de broers Dujardyn toen ze kennismaakten met metaalsmeedwerk. Vader Wilfried Dujardyn had immers een kleine smidse waar hij zijn verzameling antieke koetsen restaureerde.

„Onze eerste smeedopdracht kregen we van onze moeder”, vertelt Steven Dujardyn. „Op een bepaald moment verbood vader ons namelijk om nog punten te smeden aan onze zelfgemaakte zwaarden. Hij was bang dat we elkaar zouden doodmaken. Dus stapten we naar moeder en zij had onderleggers nodig.” „Vervolgens moesten we er voor ooms en tantes ook een hele reeks maken”, vult Brecht Dujardyn aan. Broer Steven: „Tot het ons de oren uitkwam en de hammers door de smidse vlogen.”

Onlangs wonnen de broers, die in Oostrozebeke al meer dan vijftien jaar de kunstsmederij Dujardyn ArtConcept uitbaten, de achtste editie van *Ambacht in de Kijker*. Bij oorsprong een Waals initiatief, bekroont die wedstrijd sinds 2009 succesvolle ambachtsslui uit heel België, die met hun werk een breed publiek aan-

spreken. Dit jaar waren er 166 kandidaturen. Laureaten waren onder meer pianobouwer Frédéric Maene, porseleinwerker Pieter Stockmans en accessoire-ontwerpster Maaïke Lefebvre.

Minimalisme in de mode

Winnaars Steven en Brecht Dujardyn maken poorten en balustrades, kroonluchters en kandelaars. Samen volgden de broers zowat elke smidsopleiding in ons land. Ze mochten ook studeren aan de Ecole Internationale de Ferronnerie Française, een Franse school die elk jaar slechts tien leerlingen, van wie twee buitenlanders, aanvaardt.

Steven en Brecht Dujardyn proberen oude technieken te bewaren. Zo maken ze vensters zoals dat in de negentiende eeuw gebeurde. „Eigenlijk maken we antiek voor de toekomst”, zegt Steven Dujardyn. „Of we nu een neobarok object smeden of iets in de minimalistische stijl die nu in de mode is, wat een smid met passie en liefde maakt, gaat generaties mee. Ons werk wordt doorgegeven en zal ons overleven.” (JVH)

„Hij was weer bruikbaar, die pollepel, maar niets zou ooit nog hetzelfde zijn”, mijmert Luc De Vos bij deze foto. © Evy Raes

Advertentie

Mijn Stannah Starla, de stijl die me bevalt, de teruggevonden vrijheid ...

Documentatie en gratis prijsofferte op
 info@stannah.be 0800 95 950 www.stannah.be

Naam + Voornaam .....
 Adres .....
 Postcode ..... Stad .....
 Tel: ..... E-mail .....

Stannah bvba, Poverstraat 94, 1731 Relegem **Stannah**

Herinneringen zonder grenzen

Erfgoed is net zo belangrijk voor nieuwe als voor oude Vlamingen

Michel Igual-Pacheco uit Aalst bezit een Sint-Antoniusbeeld. Zijn grootouders brachten het in 1958 mee uit Spanje, toen ze van Madrid verhuisden naar de mijn van Zwartberg. „Het beeld moet belangrijk zijn geweest voor mijn oma. Er stonden altijd kaarsen bij te branden”, zegt Igual-Pacheco. „Mij herinnert het aan haar, maar ook aan haar land van afkomst. Ik zou haar nog veel willen vragen over het beeldje en over haar leven in Spanje en België, maar haar toestand laat dat helaas niet meer toe.”

Oude voorwerpen en foto's, gewoonten en herinneringen. Cultureel erfgoed vertelt niet enkel het verhaal van generaties Vlamingen, maar ook dat van de migratie naar ons land. Onlangs lanceerden de Vlaamse ministers

van Inburgering Geert Bourgeois (N-VA) en van Cultuur Joke Schauvliege (CD&V), samen met FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, een brochure over erfgoed en migratie, *Gedeeld verleden, gedeelde toekomst*.

Halve eeuw

„Met een verdeeld verleden een gedeelde toekomst opbouwen, is de uitdaging waar Vlaanderen voor staat”, zegt Bourgeois. „We vergeten echter te vaak dat migratie ook gaat over een ‘gedeeld verleden.’ Zo maken immigranten aan de hand van erfgoed kennis met de Belgische geschiedenis, maar ze beïnvloeden net zo goed de Belgische eetcultuur.”

Zowel voor de Turkse als voor de Marokkaanse gemeenschap in België is 2014 een bijzonder jaar.

Straks is het vijftig jaar geleden dat ons land twee akkoorden sloot over het tewerkstellen van buitenlandse arbeiders. Met Marokko gebeurde dat op 17 februari 1964, met Turkije op 16 juli. Bovendien is het volgend jaar veertig jaar geleden dat ons land de islam erkende als officiële erediens.

FARO spoort dan ook iedereen aan om in 2014 activiteiten te lanceren over erfgoed en migratie, bijvoorbeeld op de Erfgoeddag op 27 april, met als thema *Grenzeloos*. Als we de voorwerpen en verhalen die herinneren aan de migratie van vijftig jaar geleden willen bewaren, moeten we dat immers nu doen. (JVH)

Info op www.faronet.be/migratie of bij Katrijn D'Hamers via 02 213 10 76 of katrijn.dhamers@faronet.be.